

**Curtea Supremă de Justiție**  
**DECIZIE**

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 22 noiembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, în privința inculpatului

***Boghiu Denis XXXXXXXX**, născut la  
xx xxxxxx xxxxx, originar și locuitor al mun. XXXXXXXX, str.  
XXXXXX XXXXXXXXXXXX xx ap. xx, cetățean al R. Moldova,  
fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>25.07.2017 – 22.11.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>07.02.2018 – 14.03.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>21.05.2018 – 27.06.2018.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 22 noiembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, Boghiu Denis a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 1 an și 6 luni.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de 320 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare în contul statului, a fost respinsă ca nefondată.

**2.** Instanța de fond a constatat că la 29 aprilie 2017, orele 14.30, inculpatul Boghiu Denis, aflându-se în mun. Chișinău, conducând automobilul „Rover 416 SI”, număr de înmatriculare XXX xxx, pe str. Alba Iulia din direcția șos. Balcani, ajungând la intersecția cu str. Liviu Deleanu, acționând contrar prevederilor pct. 45 alin. (1) lit. a), b), d) a Regulamentului circulației rutiere, că conducătorul trebuie să

conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră și alin. (2) potrivit cărui în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, și pct. 58 alin. (3) a Regulamentului circulației rutiere, că la apariția semnalului verde al semaforului, conducătorul este obligat să cedeze trecerea vehiculelor deja angajate în trecerea intersecției, indiferent de direcția lor de deplasare, precum și pietonilor care finalizează traversarea carosabilului, nu a ținut cont de factorii ce permit conducerea automobilului în regim de siguranță și nu a cedat trecerea pietonului Vasilenco T. care traversa regulamentar str. Alba Iulia, în rezultatul cărui fapt a tamponat-o.

În rezultatul accidentului rutier, lui Vasilenco T. i-au fost cauzate următoarele vătămări corporale: fractura bazei osului V metatarsal piciorul stâng, edem al țesuturilor moi pe suprafața laterală a piciorului stâng, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și condiționează dereglarea sănătății de lungă durată, iar în baza acestui criteriu, conform raportului de expertiză judiciară nr. 1271/D din 15 iunie 2017, se califică ca vătămate medie.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc integral vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Totodată, instanța a statuat că solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea sumei de 320 lei de la inculpat în contul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 1271/D din 15 iunie 2017, urmează a fi respinsă ca nefondată. Or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului. Normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor de expertiză judiciară.

**3.** Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Lucia Arsenii, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statutului cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei.

Apelanta a invocat că potrivit art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat.

Conform art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

În cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui care a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principială și integrală.

**3.1.** A declarat apel și avocatul Maxim Roșca, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie exclusă pedepșa complementară sau acesta să fie liberat de răspundere penală conform art. 55 Cod penal.

Recurentul a invocat, că pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport este indicată doar în cazul pedepsei principale – închisoare.

Totodată, inculpatul întrunește condițiile și criteriile de aplicare a art. 55 Cod penal.

**3.2.** Inculpatul, la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicate prevederile art. 55 Cod penal.

Apelantul a indicat că a recunoscut vinovăția în totalitate și a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă.

**4.** Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, apelurile inculpatului și avocatului au fost admise, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Boghiu Denis, recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25.000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că, legiuitorul a stipulat expres în art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, că instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, fapt care denotă caracterul permisiv al normei legale respective.

Suportarea cheltuielilor respective de către Stat, constituie o obligație pozitivă a acestuia, în sensul prevederilor CEDO.

Astfel, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, iar în speță, raportul de expertiză judiciară nr.1271D din 15.06.2017 a fost ordonată de către organul de urmărire penală prin ordonanța din 05.06.2017, aceasta fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Pe lângă aceasta, potrivit art. 264 alin. (1) Cod penal, pedepșa complementară se aplică doar în cazul stabilirii pedepsei principale cu închisoare.

Liberarea inculpatului de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională conform art. 55 Cod penal, nu ar fi echitabilă în raport cu fapta comisă și nu va fi de natură să-l facă pe inculpat să conștientizeze gravitatea celor săvârșite, fiindu-i cauzate victimei vătămări medii ale sănătății.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a indicat că potrivit prevederilor art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Însă, aceasta este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces. Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Obligația inculpatului condamnat de a suporta cheltuielile judiciare este principială, având în vedere că săvârșirea infracțiunii atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, inclusiv pentru a i se aplica infractorului pedepșa, sunt suportate cheltuieli judiciare care îi revin acestuia în principal.

Prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat – prin ce se atestă intenția legiuitorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

Potrivit alin. (1) art. (3) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului, intră în contradicție și cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituție, potrivit căreia, toți cetățenii R. Moldova sun egali în fața legii și a autorităților publice, iar banii cheltuiți de stat în urma acțiunilor infracționale a făptașului, care este recunoscut vinovat în modul stabilit de lege, sunt bani publici ce revin din contribuțiile cetățenilor.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu argumentele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

Este și de remarcat că recursul, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Totodată, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Pe lângă aceasta, conform art. 3 Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne

aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Astfel, argumentele recurente că: „*prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare de la 09.02.2018 alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, a fost abrogat*”, nu au niciun suport juridic, deoarece sentința a fost adoptată până la modificările din 09.02.2018, deci prima instanță corect aplicând legea care era în vigoare în timpul judecării cauzei, iar instanța de apel just s-a condus de prescripția că respectiva normă procesuală penală nouă nu are efect ultraactiv. Mai mult, instanțele de fond și de apel, la motivarea soluției, nici nu au făcut referire la prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (*pct. 1. - 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

## **DECIDE :**

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 22 noiembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, în privința inculpatului Boghiu Denis XXXXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco